Lietas Nr. C33344314
Lietas arhīva Nr. C-3443-14/2

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2014.gada 11.decembrī

Rīgas rajona tiesa,
tiesnese S.Bernharde,
ar sekretāri L.Podnieci
izskatīja Rīgā, Lomonosova ielā 10, atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Aprakstošā daļa.

2014.gada 13.februārī Rīgas rajona tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk tekstā – prasītājs) prasība pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – atbildētāja) par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 15.novembra aizmugurisku spriedumu civillietā Nr/numurs/ apmierināta /pers. B/ prasība pret /pers. A/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam 213,43 EUR apmērā ik mēnesi.

Tā kā prasītājs lietas izskatīšanas gaitā periodiski neatradās Latvijā, tad par notikušo tiesvedību uzzināja, kad zvērināta tiesu izpildītāja atsūtīja veica piespiedu nolēmuma izpildi.

Sakarā ar to, ka prasītājs nav varējis pilnvērtīgi īstenot savas procesuālās tiesības un pienākumus, viņš spiests sniegt tiesā prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Norādīts, ka prasītājs kopš 2013.gada 13.novembra nestrādā un nesaņem nekādus ienākumus, līdz ar to viņa materiālais stāvoklis ir vērtējams kā neapmierinošs. Prasītāju materiāli atbalsta viņa jauna ģimene, vecāki, draugi un paziņas. Prasītājs strādājis neregulārus gadījuma darbus, un daļu ienākumu centies novirzīt uzturlīdzekļu parāda segšanai, taču tiesas piespriesti uzturlīdzekļi nav samērīgi ar viņa ienākumiem, uzturlīdzekļu parāds turpina palielināties.

Norādīts, ka prasītājs nekad nav atteicies rūpēties par dēlu un savu iespēju robežās to turpina darīt, taču pašreizējā situācijā viņam nav iespējas maksāt uzturlīdzekļus 213,43 EUR apmērā.

Norādīts, ka Rīgas rajona tiesa pieņemot aizmugurisku spriedumu neizvērtēja prasītāja materiālo stāvokli, vienīgi tika ņemti vērā /pers. B/ iesniegtie pierādījumi. /pers. B/ nav pamatojusi, kāpēc viņa lūdz piedzīt no prasītāja lielāko uzturlīdzekļu izdevumu daļu. Tiesa ir kļūdaini secinājusi, ka prasītāja materiālais stāvoklis ir labāks. Prasītājam nav pastāvīgu ienākumu, viņam nepieder nekustāmie īpašumi, vai transportlīdzekļi. Prasītājam ir reģistrētas kapitāldaļas uzņēmumos /nosaukums/ un /Nosaukums A/, taču šie uzņēmumi neveic saimniecisko darbību un negūst ienākumus.

Pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr.665, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37, prasītājs lūdz tiesu samazināt uzturlīdzekļu apmēru no 213,43 EUR mēnesī līdz Ministru kabineta noteikumos Nr.37 noteiktajam minimālajām apmērām 96,00 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no valstī noteiktās minimālās darba algas dēla /pers. C/ uzturam.

2014.gada 25.jūnijā Rīgas rajona tiesā saņemti /pers. B/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka iesniegtā prasība ir nepamatota. Prasītājs maldina tiesu. Atbildētāja iesniedza tiesā prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, jo prasītājam bija labi ienākumi, bet viņš izvairījās labprātīgi uzturēt bērnu. Prasītājam bija labi zināms, ka Rīgas rajona tiesas tiesvedībā atrodas minētā prasība.

Rīgas rajona tiesa izskatot lietu izvērtēja prasītāja bankas norēķinu kontu izdrukas, kur bija norādīti algas pārskaitījumi un tajos esošā informācija liecināja, ka prasītājam bija labi ienākumi. To ka prasītājs šobrīd slēpj savus ienākumus, neliecina ka ienākumu viņam nav. Nekorta ir informācija, ka prasītājam palīdz nodrošināt iztiku vecāki, draugi un paziņas. Prasītājs tiesai sniedz nepatieso informāciju.

Tiesas sēdē prasītājs /pers. A/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītā pamata.

Atbildētājas/pers. B/ pilnvarotā pārstāve /pers. E/ tiesa sēdē prasību neatzina. Papildus norādīja, ka ar Rīgas rajona tiesas spriedumu piespriestais uzturlīdzekļu apmērs ir samērīgs ar prasītāja ienākumiem. Prasītājs sniedz tiesai maldinošu informāciju, lai panāktu sev labvēlīgāku spriedumu.

Motīvu daļa.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Tiesa konstatē, ka ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 15.novembra aizmugurisku spriedumu civillietā Nr./numurs/no /pers. A/ par labu /pers. B/ piedzīti uzturlīdzekļi bērna /pers. C/ uzturam LVL 150,00 apmērā ik mēnesi, sākot ar 2013.gada 28.jūniju līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Prasītājs prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu cēlis, ievērojot to, ka viņa mantiskais stāvoklis un ienākumi gan tiesas sprieduma taisīšanas brīdi gan šobrīd, nav pietiekoši piedzītā uzturlīdzekļa apmēra maksāšanai.

Lietā nepastāv strīds par faktu, ka /pers. C/ vecāki ir /pers. A/ un /pers. B/, kā arī par to, ka bērni atrodas mātes ikdienas aprūpē.

Atbilstoši Civillikuma 179.pantam, *vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, *ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt*

maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Judikatūrā ir norādīts, ka ar tiesas spriedumu noteikta uzturlīdzekļu apmēra grozīšanai, šajā gadījumā samazināšanai, ir nepieciešams konstatēt, ka ir notikušas to apstākļu izmaiņas, proti, ir mainījies uztura devēja mantiskais stāvoklis *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 12.maija spriedumu lietā Nr.SKC-511/2010).*

No Rīgas rajona tiesas 2013.gada 15.novembra aizmuguriska sprieduma izriet, ka uz sprieduma taisīšanas brīdi /pers. A/ bija SIA /Nosaukums B/ valdes loceklis, kam piederēja 20 kapitāldaļas LVL 20,00 vērtībā. Laikā periodā no 2013.gada janvāra līdz 2013.gada martam guvis ienākumus LVL 2117,47 apmērā, ir /nosaukums/īpašnieks un amatpersona. Tiesa secināja, ka /pers. A/ bija atvērti konti dažādās bankās, un tikai no AS /Nosaukums C/ konta pārskats apstiprināja, ka /pers. A/ 2012., 2013.gadā guvis ienākumus vidēji mēnesī LVL 623,63 apmērā. Spriedumā konstatēts, ka prasītājam nav transportlīdzekļu un nekustāmu īpašumu.

Šobrīd, no 2014.gada 4.jūlija Valsts ieņēmumu dienesta sniegtās informācijas izriet, ka /pers. A/ gūtie ienākumi 2013.gada novembrī un 2014.gada martā, aprīlī un maijā ir 2304,84 EUR. Prasītājs kā darba ņēmējs laikā periodā no 2014.gada 3.marta līdz 2014.gada 11.jūnijam bija reģistrēts SIA /Nosaukums D/, šobrīd nav reģistrēts kā darba ņēmējs. No AS /Nosaukums C/ konta Nr./konta numurs/ pārskata par laika periodu no 2012.gada 1.jūlija līdz 2014.gada 20.jūnijam redzams, ka 2013.gadā prasītājs ir guvis regulārus ienākumus no /Nosaukums/ vidēji mēnesī LVL 900,00 apmērā, kā arī ir veiktas dažādas iemaksas un izmaksas. AS „SEB bankas" sniegtā informācija liecina par to, ka prasītājam ir atvērts konts, bet darbības tajā netiek veiktas. AS „Meridian Trade Bank" konta pārskats par laika periodu no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 22.oktobrim liecina, ka šajā laikā prasītājs guva ienākumus no SIA /nosaukums/1379,40 EUR apmērā. Lietā iesniegtā SIA /nosaukums/darba algas lapiņa apliecina, ka 2014.gada septembrī prasītājam aprēķināta pamatalga 575 EUR. Prasītājs norādījis, ka viņam ir reģistrētas kapitāldaļas uzņēmumos IK/nosaukums/ un SIA „/Nosaukums B/", taču šie uzņēmumi neveic saimniecisko darbību un negūst ienākumus. Uzņēmumu reģistrā joprojām ir atzīme par uzņēmumu pastāvēšanu un lietā nav iesniegti pierādījumi, ka saimnieciskā darbība ir pārtraukta vai uzņēmumi beiguši pastāvēt un tie negūst ienākumus.

Lietā arī šobrīd nav informācijas, ka uz prasītāja vārda būtu reģistrēti transportlīdzekļi un nekustāmie īpašumi.

Atbildētājas materiālais stāvoklis, tika izvērtēts Rīgas rajona tiesas 2013.gada 15.novembra aizmuguriska spriedumā, un šajā lietā par to nav strīda.

Ar Rīgas rajona tiesas aizmugurisku spriedumu tika izvērtētas arī bērna vajadzības un tiesai nav pamata uzskatīt, ka tās kopš 2013.gada 15.novembra būtu samazinājušās.

Novērtējot civillietas materiālus to savstarpējā saistībā, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā prasītāja mantiskais stāvoklis kopš 2013.gada 15.novembra sprieduma nav pasliktinājušies, kas būtu pamats tiesas piedzīto uzturlīdzekļu apmēra samazināšanai. Tāpat arī lietā nav iegūtas ziņas, ka prasītājam būtu objektīva rakstura šķēršļi, kas liegtu strādāt un saņemt tādu atalgojumu, kas ļautu viņam maksāt uzturlīdzekļus tiesas noteiktajā apmērā un tādējādi pildīt vecāka pienākumu pienācīgi uzturēt savus bērnus.

Konvencijas par bērna tiesībām 3.panta 1.punkts nosaka, *ka visās darbībās attiecībā uz bērniem neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts iestādes vai privātiestādes, kas nodarbojas ar sociālās nodrošināšanas jautājumiem, tiesas, administratīvie vai likumdošanas orgāni, uzmanība pirmām kārtām tiek veltīta tam, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses.*

Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta pirmā daļa nosaka, *ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka vecāki vai citas personas, kas audzina bērnu, ir pirmām kārtām atbildīgi par to, lai viņu spēju un finansiālo iespēju robežās bērnam būtu nodrošināti viņa attīstībai nepieciešamie dzīves apstākļi.*

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.*

No minētām tiesību normām izriet, ka bērna intereses ir prioritāras, un nav pieļaujam situācija, ka bērni paliek bez pietiekamiem uztura līdzekļiem.

Tiesa uzskata, ka likumā noteiktais uzturlīdzekļu minimums ir piemērojams attiecībā pret tādu personu, kura kādu objektīvu un no personas neatkarīgu iemeslu dēļ, ar savu darbu nevar gūt pietiekamus ienākumus, tādēļ prasītāja uzskats, ka viņam, kā darba spējīgai personai, nosakāms pienākums maksāt uzturlīdzekļus minimālajā apmērā, nav pamatots.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

noraidīt /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese S.Bernharde